

MDŽ v Radničke

Mnohí ľudia poznajú kaviarničku Radnička v areáli bratislavského Mestského múzea. Je to v skutočnosti chránená dielňa, ktorú zriadilo Občianske združenie Inklúzia spolu s Magistrátom mesta. Viackrát v roku sa v Radničke konajú aj výstavy, hoci je maličká. Tentoraz zamestnankyne Radničky Tereza Rachelová a Martina Hermanová ponúkali ako dobrovoľníčky v spolupráci s Občianskym združením Človek v ohrození, návštevníkom umelecké výrobky, ktoré vyrobili vidiecke ženy v Afganistane. Ozdobné návliečky, vyšívané bavlnené šále, púzdra na okuliare, na mobily, vyšívané peňaženky si náhodní návštevníci kupovali aj na Medzinárodný deň žien.

Sychravé počasie zavinilo, že v Radničke bolo na MDŽ málo ľudí. „Ale tí, čo čítali o tejto výstavke na internete, prišli“, zdôraznila Tereza. Jeden pán pricestoval až z Martina. Mal si ozaj z čoho vyberať. „Ľudia by nemali zabúdať na ženy, ktoré v roku 1809 bojovali za svoje práva, mier a rovnoprávnosť. Mnohí už zabudli na odvahu miliónov neznámych žien, ktoré v ich boji pokračovali a považujú to za samozrejmosť“, dodala Martina. Bola rada, že združenie Človek v ohrození si na túto výstavku vybralo práve Radničku, a tak si spoločne pripomenuli MDŽ, ale aj to, že afgánske ženy patria doteraz k najviac utláčaným na svete.

Svoje o tom vie aj Marcela Ondeková, manažérka humanitných a rozvojových projektov, ktorá v Afganistane bola viackrát na misii zastupujúce združenie Človek v ohrození. Zakaždým, keď sa vrátila, doniesla na Slovensko aj umelecké výrobky afgánskych žien. „Iniciatívy občianskeho združenia Človek v ohrození podporuje Slovak Aid od roku 2004. Naša misia sa skončila, ale naďalej spolupracujeme s partnerskou ženskou organizáciou Afgan Women's Resource Centre. Vyše 200 afgánskych žien sa vďaka tejto spolupráci naučilo písať a čítať, v nejednej komunite sme ženy naučili šiť a vyšívať. Výťažok z predaja ich výrobkov bude opäť slúžiť na nákup materiálu, aby mohli pokračovať vo svojich ručných prácach, ale aj na nákup kníh pre komunitu“, vysvetlila Marcela a dodala: „Dúfam, že sa nám podarí zorganizovať na Slovensku aj výmenné stáže pre učiteľov z Afganistanu“. Dodajme, že tisíce žien oboznámili s ľudskými právami, 40 z nich získalo mikropôžičky na podnikanie, 20 žien z komunit absolvovalo kurz pre pôrodné asistentky, aby klesla úmrtnosť detí na afgánskom vidieku.

Mária Porubská
Snímky: autorka

Nádej na rovnosť

Koncom januára tohto roku sa v Berlíne konal prvý summit o rovnosti príležitostí pre všetkých, kde ministri, zamestnávateľia, odborári, zástupcovia mnohých mimovládnych organizácií 27 krajín Európskej únie oficiálne otvorili Európsky rok rovnosti príležitostí. Na Slovensku sa tiež konali a konajú konferencie a prezentujú sa projekty zamerané na rovnosť šancí pre všetkých, nedávno sa konal aj týždeň boja proti diskriminácii, vylúčeniu ľudí zo spoločnosti a na podporu zamestnanosti. Vieme, že diskriminácia a nerovnoprávne zaobchádzanie škodí v konečnom dôsledku celej spoločnosti, lebo často znamená odkopnutie ľudského talentu a neraz aj jedinečných schopností, a teda plytvanie potenciálom ľudských zdrojov.

A predseda, státisíce ľudí nielen na Slovensku, sa opakovane presvedčili a presvedčajú, že nielen kvôli zdravotnému postihnutiu, ale aj vyššiemu veku (najmä ak ide o ženy), ako aj zo sociálnych dôvodov či etnickej príslušnosti alebo inej sexuálnej orientácii, v živote musia stále ťahať za kratší koniec. Synergia predsudkov, nedostatku výchovy v rodine, predpojatosti v škole, v práci, na úradoch, často aj primitivizmu a prebytku zlých príkladov z ulice, televíznej obrazovky, sa na našej spoločnosti už dlho podpisuje negatívne. Je málo tých, ktorých sa takáto zlá synergia netýka a viac tých, ktorých diskriminácia zdeformovala, zdevastovala, ba i zlomila.

Žiť sa však musí, preto väčšina ľudí žijúcich na okraji spoločnosti pokorne znáša svoj neblahý údol. A ktovie koľkí radšej trpia šikanovanie, vykorisťovanie, len aby neprišli aj o to málo, čo im na prežitie ešte ostáva. A tí, ktorí opakovane prišli o prácu alebo dokonca aj o invalidné dôchodky, sa z existenčných šokov často už nevedia spamätať. Ani v tomto Roku rovnosti príležitostí pre všetkých sa väčšina z nich nepozerala smerom, kde sa rodí nádej aj pre nich, lebo tomu neverí. Prečo neistota tých, ktorí sú odlišní a majú to v živote ťažšie ako tí zdravší, úspešnejší a šikovnejší, má stále veľkú zotrvačnosť?

Európska únia má síce najrozsiahlejšiu antidiskriminačnú legislatívu na svete, ale... len zákony tu nestačia. Existuje však východisko, ak všetci budú chcieť urobiť všetko pre to, aby sa rovnosť príležitostí stala postupne skutočnosťou, aby sa aj do tváří odvrhnutých na okraj spoločnosti vrátila štipka optimizmu. Často bude ťažké upozorňovať a trvať vždy na práve človeka na dôstojný život bez diskriminácie. Ale až keď ho budeme považovať za samozrejmosť, potom bude pravda, že aj nádej na rovnosť zomiera posledná, naozaj pravdou.

Margita Škrabáková
šéfredaktorka Humanity

Margita Škrabáková

Medzi príčinami smrti detí sú úrazy na 1. mieste

Detský fond Slovenskej republiky, členská organizácia Slovenskej humanitnej rady, tak ako vlani, pokračuje v úsilí o znižovanie úrazovosti detí. Tohto roku prvú etapu kampane pod názvom „Aby deti nezomierali“, zameriava na zníženie počtu úrazov detí v domácom prostredí. Opiera sa pritom aj o štatistické údaje, podľa ktorých ročne zomiera na úrazy v SR okolo 200 detí vo veku od 0 do 19 rokov. Až polovica detských úrazov sa stáva v domácom prostredí. Najviac ohrozené sú deti do troch rokov veku a najohrozenejšou časťou tela dieťaťa je hlava.

Detský fond a lekári upozorňujú, že úrazy sú vážny celosvetový problém a vyspelé štáty, ktoré uskutočňujú preventívne programy, snažia sa ho systémovo riešiť aj vytváraním bezpečných domácností. Využívajú pritom moderné technológie, rozširujú a skvalitňujú zdravotnícku osvetu a výučbu prvej pomoci, zlepšujú legislatívu i dopravnú výchovu. Vďaka tomu, napríklad, vo Švédsku zomiera ročne na úrazy trikrát menej detí ako na Slovensku. Okolo 200 detí ročne s popáleninami a obareninami musia v SR hospitalizovať. Na Slovensku sa ročne vyskytne okolo tisíc otráv, z toho najviac sú v dôsledku otráv postihnuté deti do päť rokov veku, a to po náhodnom požití liekov, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov, alkoholu či jedovatých rastlín. Rodičia by preto deti do troch rokov nemali nechávať bez dozoru a deti do 12 rokov veku by nemali samé zostávať doma.

Detský fond SR upozorňuje na svo-

jich letádoch, aj v televíznych a rozhlasových spotoch na rizikové miesta v domácnostiach, možnostiach ochrany a prevencie i spôsoboch prvej pomoci.

„Traumacentrá“ pre deti chýbajú

Ako uviedol detský chirurg MUDr. František Horn, PhD.: „Za každým úrazom dieťaťa je chyba dospelého človeka. Úrazy sú u detí najčastejšou príčinou smrti alebo závažného poškodenia zdravia s trvalými následkami. V porovnaní s celou populáciou Slovenska s jej všetkými ochoreniami, sú deti po akomkoľvek úraze azda najviac diskriminovanou skupinou v zdravotnej starostlivosti“. Poukázal na skutočnosť, že v súčasnosti je na Slovensku len jedno špecializované traumatologické pracovisko pre deti, a to Klinika detskej chirurgie v Bratislave. V mnohých ďalších slovenských regiónoch ošetrí detských pacientov s úrazmi v ambulanciách a nemocniciach ako dospelých, čo nie je vždy pre deti adekvátne a najvhodnejšie.

Starostlivosť o deti a dorast

Podľa MUDr. Adama Hochela, generálneho riaditeľa Sekcie zdravotnej starostlivosti ministerstva zdravotníctva, rezort zdravotníctva sa zaoberá problematikou detskej úrazovosti z odborných hľadísk a vychádza vo svojich riešeniach z európskeho dokumentu o kompletnej zdravotnej starostlivosti

o deti a dorast, kde má významné miesto aj kapitola o detských úrazoch a násilí na deťoch. Pripravuje pôsobenie medzirezortnej skupiny, ktorá sa bude venovať tejto téme, v ktorej sa budú, okrem odborníkov ministerstva zdravotníctva, angažovať aj ministerstvá: školstva, vnútra, aj práce, sociálnych vecí a rodiny. Nie je náhoda, že záštitu nad kampaňou Detského fondu SR „Aby deti nezomierali“, prevzal minister zdravotníctva SR, Ivan Valentovič. Predseda Detského fondu SR PhDr. Štefan Matula upozornil v tejto súvislosti na potrebu kvalitnej primárnej prevencie úrazov nielen v domácnostiach, ale aj v školách. Poukázal na veľmi rozšírený syndróm ADHD, čo je diagnóza poruchy pozornosti u detí. V pozadí syndrómu ADHD sú aj mnohé úrazy.

Margita Škrabáľková
Snímka: autorka

Obsah:

Fotostĺpec: MDŽ v Radničke	2	Projekt DIVES	9
Úvodník: Nádej na rovnosť	2	Predstavujeme: Združenie pre duševné zdravie INTEGRA v Michalovciach	10-11
Medzi príčinami smrti detí sú úrazy na 1. mieste	3	Jedenásty ročník Dňa narcisov - piatok trinásteho	11
Kto získava cenu Dar roka 2006 je už známe	4	Európsky fond pre utečencov podporuje v tomto roku štyri veľké projekty	12
Mea Culpa, východisko pre ľudí z ulice	4-5	Stop neetickej reklame liekov	12
Riport: Nielen alkohol je príčinou bezdomovectva	5-6	Vyhodnotili zbierku Dni nezábudiek 2006	13
Rozhovor: Škola bez bariér	6	Dobrovoľnícky zbierkový rekord	13
Príležitosť pre postihnuté i znevýhodnené deti	7	Článok: Deti Dunaja slávia 5. výročie s Palčekom	14
Viac než nová webová stránka ADAM	7	Summary	15
Sieť proti chudobe aj na Slovensku	8	Príloha Humanita Plus: Pomoc deťom v ohrození	
Nový film do digitálnej galérie	8		
Aktuálne: Iniciatíva Inakosť	9		

Kto získava cenu Dar roka 2006 je už známe

Členovia nezávislej čestnej komisie Dar roka 2006 - pre morálne ocenenie, ktoré každoročne udeľuje Slovenská humanitná rada, sa zišli dňa 22. marca tohto roku v sídle Slovenskej humanitnej rady, na Páričkovej ulici v Bratislave. Vyhodnotili 68 prijatých návrhov na toto morálne ocenenie, ktoré bude slávnostne odovzdané 13. júna v Zrkadlovej sieni Primaciálneho paláca v Bratislave.

Väčšina členov komisie vykonala podľa stanovených kritérií do určeného termínu celkové hodnotenie návrhov. Spolu predložilo svoje bodové hodnotenie 9 z 11 členov komisie. To bol dostatočný počet na to, aby zasadanie čestnej komisie pokračovalo v konečnom vyhodnocovaní návrhov. Členovia komisie rozhodovali o každom z návrhov, ktorý získal bodové ohodnotenie, zvlášť. Rozhodovanie bolo ťažké, lebo všetci navrhnutí na ocenenie by si zaslúžili oveľa viac, než body, pretože nejde o súťaž. Po spočítaní jednotlivých bodov pridelených k jednotlivým návrhom, prítomní členovia komisie po starostlivom zvážení a dôkladnom konzultovaní všetkých nastolených argumentov pre a proti oceneniam, vyhlá-

sili mená hlavných laureátov, laureátov a nominantov na Dar roka 2006 a Dar života 2006 nasledovne:

Titul **Hlavný laureát Dar roka 2006** v kategórii „fyzická osoba“ získava

• **12-ročná Kristína Fraňová z Trenčína** za doopatrovanie svojej ťažko chorej matky.

Titul **Hlavný laureát Dar roka 2006** v kategórii „právnická osoba“ získava

• **Profesia.sk, s.r.o., Bratislava**, za služby, ktoré umožnila občanom so zdravotným postihnutím významne zvýšiť šance na úspech pri hľadaní vhodného pracovného uplatnenia.

Titul **Laureát Dar roka 2006** získavajú:

• **Dr. h.c. Ing. Milan Filo z Bratislavy** za citlivý prístup, finančnú a materiálnu pomoc chorým deťom i chorým dospelým ľuďom,

• **žiaci zo Špeciálnej základnej školy z Bratislavy, Dúbravská 1** za materiálny dar deťom žiadateľov o azyl v utečenec-kom tábore v Gabčíkove k Vianociam,

• **vychovateľka Anna Smitková z Trstenej, matka piatich detí**, za obetavú prácu v prospech detí zo sociálne znevýhodneného prostredia a ohrozených detí,

• **študenti Gymnázia Ladislava Sáru v Bratislave** za významný finančný dar slabozrakým a nevidiacim deťom,

• **Mgr. Dušan Mikulec z Bratislavy** za výnimočné sociálne služby a pomoc ťažko postihnutým deťom v zariadení neziskovej organizácii Lepší svet v Bratislave,

• **Ivan Štulajter z Černovej** za príkladný, humánny prístup, citlivé chápanie a pomoc chorým ľuďom v ohrození života

• **žiaci Základnej školy na Kaličiakovej ulici v Bratislave, a študenti Gymnázia na Zadunajskej ulici v Bratislave Petržalke**, za pomoc a finančný dar slabozrakým a nevidiacim deťom zo Základnej školy internátnej na Svrčej ulici v Bratislave,

• **Občianske združenie Korytnačky so sídlom v Bratislave**, za uskutočnenie jedinečnej myšlienky projektu „**Silný pomáha slabším**“ v detskej celoslovenskej výtvarnej súťaži, ktorá má dlhoročnú tradíciu a čoraz väčší ohlas v SR.

Mimoriadne morálne ocenenie Dar života spomedzi 5 návrhov získava:

• **Peter Marcinov z Bardejova**, za darovanie vlastnej obličky svojmu chorému otcovi v košickej nemocnici.

(mš)

Postrehy z Domova pre každého

Mea Culpa, východisko pre ľudí z ulice

V bratislavskej mestskej časti Vrakuňa na Hradskej ulici už druhý rok funguje krízové centrum Mea Culpa. Dočasné ubytovanie tu môžu nájsť ľudia bez domova v najväčšej núdzi. Prevádzkuje ho Občianske združenie Domov pre každého, ktoré je aj členom Slovenskej humanitnej rady. S predsedom Domova pre každého, Adriánom Gschwenkom, sme sa porozprávali o činnosti útulku a jeho využití počas zimných mesiacov.

Tohtoročná zima svojimi vysokými teplotami sklamala asi viacerých. Ľudia bez domova to ale predsa len vnímajú ináč. Mali ste v útulku menej návštevníkov v porovnaní s minulou zimou?

Menej ich určite nebolo, kapacitu sme využili naplno. Na sto percent bolo vyťažené aj novovytvorené níz-

koprahové zariadenie na Ivánskej ceste, aj napriek tomu, že počas zimných mesiacov neboli také kruté mrazy.

Býva v zimnom období väčší záujem o využitie útulku, než počas roka?

Samozrejme, že v lete je záujemcov menej, poschovávajú sa kdekade po záhradách. Ale v zime je nával nielen ľudí z Bratislavy, ale aj z iných miest.

V čom bola starostlivosť o ľudí bez domova tento rok iná? Čo potrebovali viac ako, povedzme, teplé oblečenie?

Naše občianske združenie otvorilo denné očistné centrum, čo po iné roky nebolo. Nielen naši ubytovaní sa tu majú možnosť zadarmo osprchovať a dostať čisté šaty. Tí, ktorým chýba oblečenie, môžu sa obliecť kompletne od hlavy až po päty.

Mali ste v zime nejaké problémy s návštevníkmi?

Útulok Mea Culpa na Hradskej ulici v Bratislave

Problémy sú s takými ľuďmi stále. To je bežná záležitosť. Nebudem sa ani opakovať... Alkohol, alkohol, alkohol...

Máte k dispozícii štatistiku, či vôbec a koľko bezdomovcov tento rok zamrzlo?

Tento rok na ulici v Bratislave nikto nezamrzol. Nevie, aká je štatistika v iných mestách, ale u nás nie.

Odkiaľ prichádzajú ľudia, ktorí najviac využívajú možnosť ubytovania vo vašom útulku?

Predovšetkým tu bývajú ľudia, ktorí sa ocitli v sociálnej kríze. Dalo by sa povedať, že najväčšiu skupinu tvoria bývalí chovanci z detských domovov, prepustení z výkonu trestu a duševne chorí z Pinelovej nemocnice v Pezinku. Máme tu aj takých, ktorí stratili bývanie, pretože nedokázali platiť vysoké nájomné.

Ako bezdomovci vnímajú vašu pomoc?

Niektorí ani nevedeli o takejto možnosti, kým sa nedostali na „svoj“ miestny úrad. Pre niekoho, kto žije na ulici, dostať izbu je priam kráľovské. Hoci priestory nie sú luxusné, je tu teplo, teplá voda a čistá posteľ...

Akým spôsobom realizujete znovuzaradenie ľudí bez domova do spoločnosti?

Predovšetkým by som povedal, že

zmluvy o ubytovaní uzatvárame na tri mesiace. Počas nich sa ukáže, či má človek záujem nájsť si prácu. Podmienkou je, že každý, kto nie je po nočnej zmene alebo nie je chorý, si po ôsmej hodine musí aktívne hľadať prácu. Po troch mesiacoch zmluvu buď predĺžime alebo nie. Skutočne nemôžeme plyvať časom a peniazmi, aby človek, ktorý sa nechce zmeniť, zneužíval systém lacného bývania.

Takže, prioritou pre týchto ľudí musí byť: nájsť si prácu. Kde a ako im pomáhate získavať pracovné príležitosti?

Hoci tu bývajú aj stredoškolsky a vysokoškolsky vzdelaní ľudia, väčšina našich klientov má nízke vzdelanie. Máme dobré kontakty a skúsenosti s Tescom, Hypernovou a inými obchodnými reťaz-

cami, kde sa aj ľudia bez domova môžu zamestnať ako upratovači a podobne.

Iste sa stretávate s rôznymi reakciami ostatných obyvateľov na bezdomovcov.

Poviem Vám to otvorene. Všeobecná mienka ľudí je, že každý si za svoj život môže sám. Niekedy by som rád oponoval, nie je to celkom pravda. Raz k nám prišla 53-ročná pani učiteľka, ktorá stratila prácu a syn jej predal byt. Bola v hlbokej kríze. Takže človek nikdy nevie, čo sa mu môže stať. Medzi ľuďmi prevláda názor, že bezdomovci sú alkoholici, ktorí stratili bývanie, lebo predali svoje byty... Určite je viac takých, ktorí odmietajú bezdomovcov, ako tých, ktorí im chcú pomôcť.

Lenka Mlynčeková

Snímka: archív Domova pre každého

Nielen alkohol je príčinou bezdomovectva

Azda najväčším problémom ľudí bez domova je záľuba v alkohole. Ten často stojí na začiatku ich cesty „na ulicu“. V útulku Mea Culpa sa stretávajú ľudia s rôznymi osudmi, kde nie vždy zohráva hlavnú úlohu zlyhanie alkohol, o čom svedčí aj výpoveď ženy a muža, ktorých sme v uvedenom útulku oslovili.

Pani Gabika, ako ste sa vy dostali na ulicu?

Keď mi zomreli dve deti, manžel ma začal bítavať. Chodila som so samými modrinami, na posmech pred ľuďmi. Nelepšil sa, tak som musela odísť. Potom som bola dlhé roky na ulici. S druhom sme spávali za kontajnermi. Ešte stále som vydatá, ale už prebieha rozvodové konanie. Nemôžem normálne pracovať, lebo som chromá a zdravotne postihnutá.

Kto vám pomohol získať ubytovanie?

Cez „psychološku“ sme sa dostali sem. Pán vedúci s manželkou, správcou a jeho ženou nám veľmi pomohli a pomáhajú nám doteraz aj so súdny- mi záležitosťami.

Odkedy bývate v útulku?

Toto už bude štvrtý rok.

Ako sa vám tu býva?

Máme strechu nad hlavou. Udržujeme si tu čistotu, máme možnosť vyprať svoju bielizeň. A keď potrebujeme niečo vybaviť, sú nám veľmi nápomocní. So všetkým sme spokojní.

Pán Daniš, kde ste sa dozvedeli o krízovom centre Mea Culpa?

Bol som na psychiatrii a pani sociálna pracovníčka mi odporučila túto ubytovňu. Ináč by som bol na ulici.

Ako ste spokojný s ubytovaním?

Som tu veľmi spokojný.

Už aj niekde pracujete?

Nie, zatiaľ som ešte stále pod liekmi. Beriem antidepresíva.

Lenka Mlynčeková

Snímka: archív Domova pre každého

Domov pre každého v údajoch Strediská a kapacita:

- Útulok Mea Culpa, Hradská ulica 21 (140 miest)

- Útulok Ivánska cesta (40 miest)

- Denné očistné centrum, Hradská ulica 21 (cca 15/deň).

Cenník: noc v útulku: 52,- Sk (1600,- Sk na mesiac), v cene je zahrnuté pranie; sprchy a ošatenie: zdarma.

Podmienky pre ubytovaných:

povinnosť hľadať si prácu a vyšší štandard bývania, zákaz požívať alkoholické nápoje a omamné látky a zákaz návštev.

Škola bez bariér

Vysoká škola verejnej správy a medzinárodných vzťahov (VŠVSMV) v Prahe úspešne uskutočňuje okrem iných, aj „Program pomoci študentom so zdravotným postihnutím“. Má plne bezbariérový prístup a celkové bezbariérové vybavenie. Študentom s telesným handicapom poskytuje, okrem bezplatného štúdia, bezplatne aj osobné počítače s pripojením k internetu, diktafóny a ďalšie pomôcky, vrátane študijnej literatúry a odborne im pomáha aj študijná poradkyňa.

Môžu študovať podľa špeciálneho študijného režimu a komunikácia sa prispôsobuje ich možnostiam (elektronická komunikácia, študijné materiály na internete, individuálne konzultačné hodiny pedagógov a pod.). V rámci tohto programu bolo zriadené Denné centrum VŠVSMV v ČR, kde niektorí študenti s handicapom pracujú ako dobrovoľníci a poskytujú informačné a poradenské služby. Tento široko rozvinutý projekt ocenil aj primátor hlavného mesta Prahy. Škola je unikátna tým, že na nej študuje 42 ťažko postihnutých študentov. Má i mnoho zahraničných študentov, asi dve desiatky z nich pochádza zo Slovenska. Počet študentov zo SR by však mohol byť oveľa väčší. Preto sa uskutočnil aj nasledujúci rozhovor s rektorom tejto Vysokej školy verejnej správy a medzinárodných vzťahov, **profesorom PhDr. Michalom Klímom, CSc.**, v ktorom sa záujemcovia o štúdium na tejto škole môžu dozvedieť viac.

Dnes už existuje celkom 43 súkromných vysokých škôl v Českej republike. Ako sa dá medzi nimi zorientovať? Ako spoznáme, ktorá z nich je kvalitná a ktorá nie?

Predovšetkým na tých najlepších súkromných vysokých školách majú študenti možnosť študovať nielen bakalárske, ale rovnako magisterské odbory. Len tým najkvalitnejším školám totiž Akreditačná komisia, ktorá je koordinovaná ministerstvom školstva, schváli magisterské štúdium. Nekvalitným školám sa magisterské projekty zamietajú.

O čo ďalšie sa prípadní záujemcovia o štúdium majú zaujímať, aby rozpoznavali kvalitu?

Záujemcovia by mali zistiť, aké medzinárodné kontakty udržuje tá-ktorá

vysoká škola a koľko svojich študentov vysiela na štúdium na zahraničné univerzity. Na neposlednom mieste nie je bez zaujímavosti zistiť aj počet študentov, ktorí na danej škole študujú. Záujem spravidla tiež svedčí o kvalite.

Čím sa vyznačuje práve vaša Vysoká škola verejnej správy a medzinárodných vzťahov?

Naša vysoká škola patrí k najstarším a sídli v Prahe. Zakladá však svoje pobočky v Plzni, Liberci a v Hradci Králové. To znamená, že od akademického roku 2007/08 už nebude nutné cestovať až do Prahy, ale bude možné študovať priamo v niektorom z uvedených miest. Šetrí sa tak čas a financie na cestovanie a ubytovanie.

Koľko má vaša škola študentov a aké udržuje kontakty so zahraničnými univerzitami?

U nás študuje približne 1400 študentov. Pre nich máme najväčšiu ponuku výmenných študijných pobytov zo všetkých súkromných vysokých škôl. V rámci programu Erasmus ponúkame študijné pobyty v rozmedzí 5 až 10 mesiacov na 20 zahraničných univerzitách. Študenti tak majú možnosť študovať okrem iného v Anglicku, Francúzsku, Nemecku, Španielsku, Taliansku, Belgicku, Holandsku, Švédsku a Dánsku. Navyše, každý študent dostáva na mesiac takého pobytu 350 Eur, ktoré sú dotáciou od Európskej komisie.

Počtom študentov patríte skutočne medzi najväčšie súkromné vysoké školy. Ale aké študijné odbory ponúkate? Sú dostatočne atraktívne?

Áno, v akademickom roku 2006/2007 sme ponúkli najviac študijných odborov. Študenti si vyberajú medzi 5 bakalárskymi a 3 magisterskými odbormi. Atraktívne sú najmä odbory Medzinárodné vzťahy a európske štúdiá, Verejná správa, Medzinárodný obchod a tiež Humanitné štúdiá. Ale veľmi zaujímavý je špeciálny právny odbor Ochrana priemyselného vlastníctva.

Môžete sa pochváliť aj nejakou špecialitou?

Dávate mi ťažké otázky. Ale áno. Máme unikátnu ponuku bakalárskeho a magisterského odboru, ktorý sa kompletne vyučuje v anglickom jazyku a študujú ho prevažne zahraniční aka-

Rector Vysokej školy verejnej správy a medzinárodných vzťahov, profesor PhDr. Michal Klíma, CSc.,

demickí pracovníci. Ide o odbor „Medzinárodné vzťahy a Európske štúdie“ („International Relations and European Studies“). Nabudúce teda už nemusíte cestovať po svete, aby ste kvalitne študovali v anglickom jazyku.

Čo by ste odporučili prípadným záujemcom o štúdium na vašej vysokej škole, čoho by sa mali vyvarovať pri podávaní prihlášky?

Predovšetkým si musia starostlivo prečítať na našich webových stránkach: www.vsvsmv.cz podmienky pre prijatie vrátane pokynov, ako vyplniť príslušné formuláre a aké dokumenty zaslať. Ak by si neboli istí, môžu sa informovať na študijnom oddelení na pražskom čísle telefónu: 274 815 044.

Olga Sozanská

Škola spolupracuje pri hľadaní zamestnania

Vysoká škola verejnej správy a medzinárodných vzťahov v ČR spolupracuje so štátnou správou a ďalšími inštitúciami pri hľadaní prvého zamestnania pre študentov s handicapom, ktorí majú možnosť vykonávať študentskú odbornú prax. V januári 2007 otvorila škola v druhej bezbariérovej budove v Prahe na Žižkove prevádzku dvoch chránených pracovísk so správnymi, ekonomickými a sociálnymi službami, kde budú zamestnávaní študenti s handicapom v rámci realizácie projektu: Vytvorenie tréningových pracovísk pre osoby so zdravotným postihnutím. Tento program umožní študentom s handicapom zapojiť sa počas 14 mesiacov vo vytvorených priestoroch do pracovného procesu. Tým sa im uľahčí vstup na trh práce. www.vsvsmv.cz

9. ročník výtvarnej súťaže pre mladé talenty

Príležitosť pre postihnuté i znevýhodnené deti

Možno aj vy poznáte názov Mesiac detskej tvorby. Detské charitatívne združenie Korytnačky, ktoré je členom Slovenskej humanitnej rady ako voľné spoločenstvo detí, v apríli tohto roku pod týmto názvom už po 9. raz otvára brány každoročnej súťaže pre malých zdravotne postihnutých, ale nádejných výtvarníkov. Do súťaže sa môžu zapojiť aj deti z detských domovov alebo špeciálnych základných internátnych škôl. Spoluorganizátormi súťaže sú Nadácia SPP, Slovenský paralympijský výbor a Hlavné mesto SR, Bratislava.

Na súťaži sa môžu zúčastniť:

mentálne postihnuté deti bez ohľadu na vek a súťažiť môžu v troch kategóriách: ľahko, stredne a ťažko postihnuté deti.

Telesne postihnuté deti, ktoré môžu súťažiť v dvoch kategóriách: ako žiaci 1. stupňa a ako žiaci 2. stupňa základných škôl.

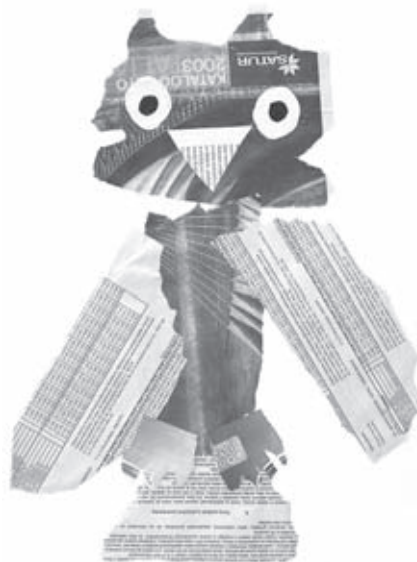
Deti z detských domovov budú súťažiť v samostatnej kategórii.

Porota si vyhradzuje právo počas súťaže meniť kategórie podľa charakteru výtvarných prác a charakteru postihnutia.

Súťažné témy budú aj v tomto roku veľmi zaujímavé, ale iné ako vlni, a to:

- Krajina drakov
- Návrh na maskota Slovenského paralympijského výboru na Paralympiádu v roku 2008 v Pekingu

- Návrh na pohľadnicu
- Ako by vyzerali Vianoce v lete
- Červená čiapočka
- Zvieratká na výlete
- Môj vynález

Práce na uvedené témy možno zaslať na výkresoch formátu A4 alebo A3, výtvarníci môžu použiť ľubovoľnú techniku.

Práce označené heslom: „Mesiac detskej tvorby“ treba posilať na adresy:

Združenie Korytnačky, Karpatská 7, 811 05 Bratislava alebo Slovenský plynárenský priemysel, a.s., Mlynské Nivy 44/a Bratislava.

Uzávierka súťaže je **14. máj 2007**. Všetky prihlásené práce zostanú majetkom Združenia Korytnačky.

Učiteľia a súťažiaci deti nesmú zabudnúť na vyplnenie nasledujúcej tabuľky, ktorú treba nalepiť na rub každej prihlásenej práce:

Meno autora: .....

Adresa školy: .....

Telefónne číslo školy: .....

Trieda, vek autora: .....

Zvolená téma: .....

Označiť postihnutie: .....

ľahké   stredné   ťažké

Keby som vyhral, potešilo by ma: .....

.....

Cieľom tejto súťaže je rozvoj etických hodnôt, detskej tvorivosti, konanie dobrých skutkov, ale aj výchova k súťaživosti a vzdelanosti, ako aj primerané integrovanie sa telesne a duševne postihnutých detí do zdravej detskej populácie. Každoročne do tejto súťaže prichádza okolo päťtisíc detských výtvarných prác a jej úroveň sa z roka na rok zlepšuje.

Zuzana Katrušinová
predsedníčka Združenia Korytnačky
Snímky: archív SHR

Viac než nová webová stránka ADAM

Asociácia detí a mládeže s vnútorným a telesným ochorením v SR (ADAM), vstúpila už do 11. roku svojej existencie. Nedávno, 3. februára 2007, otvorila aj svoju vynovenú webovú stránku. Jej účelom bolo predovšetkým sprehľadniť ponúknuté informácie z činností ADAM.

„Na našej pôvodnej stránke to ne-

bolo až také evidentné. Dostávali sme reakcie o náročnej navigácii. Veríme, že sa Vám nová stránka bude viac páčiť. Samozrejme sa ešte môže niekde prichodiť „chybička krásy“, a preto by sme boli radi každej pripomienke. Ďakujeme a želáme vám príjemnú návštevu našej stránky“, uvádzajú tvorcovia tejto webovej stránky. Ak by ste chceli, cez

leto cestovať s „Adamákmi“ k moru do Talianska, konkrétne do La Piny, bližšie informácie získate práve na uvedenej webovej stránke. Asociácia ADAM však pravidelne každoročne organizuje aj rekondičné a rehabilitačné pobyty na Slovensku. Kde? Kliknite si na www.adamsr.sk a dozviete sa viac.

(redakcia)

Sieť proti chudobe aj na Slovensku

Na prahu februára sa tohto roku v Bratislave na Konventnej ulici 9 uskutočnilo 1. Valné zhromaždenie Slovenskej siete proti chudobe (SAPN), ktorá vznikla v novembri 2004 za účasti 24 mimovládnych organizácií.

Na ustanovujúcom zhromaždení vlni v auguste v Levoči potvrdili jej členovia spoločný záujem presadzovať boj proti chudobe na národnej a európskej úrovni. Sieť SAPN sa 2. novembra 2006 zaregistrovala na Ministerstve vnútra SR.

Na Valnom zhromaždení SAPN sa zúčastnili zástupcovia 15 mimovládnych organizácií. Medzi nimi bola aj Slovenská humanitná rada. Ďalších osem organizácií písomne deklarovalo záujem o členstvo v tejto sieti. O partnerstvo so SAPN prejavilo záujem aj Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR a niektorí zástupcovia Slovenskej akadémie vied, ktorí súhlasili so štatútom partnerstva.

Valné zhromaždenie SAPN zvolilo svoje orgány na rok 2007. Za členov výboru SAPN boli zvolení: Slávka Mačáková zo Slovenskej pobočky Európskej siete proti chudobe (ETP Slovensko), Ivan Lesay zo Združenia Priatelia Zeme-CEPA, Laco Oravec z Nadácie Milana Šimečku, Katarína Sabová z Agentúry špecializovaných služieb, Ľubica Gálisová z Fóra pre pomoc starším, Eva Končoková z Nadácie Škola doktorán, Zuzana Kusá z Občianskeho združenia Proti prúdu.

Podľa prieskumu potrieb členov SAPN sa ich očakávania zameriavajú na možnosť spoločnej medializácie stanovísk,

Na Valnom zhromaždení SAPN predstavili aj odbornú publikáciu: „Chudoba v slovenskej spoločnosti a vzťah slovenskej spoločnosti k chudobe“, ktorú vydal Sociologický ústav SAV.

pripomienkovanie legislatívy týkajúcej sa problematiky eliminovania chudoby na Slovensku, šírenia informácií o chudobe na Slovensku, spolupráce v rámci Slovenska aj mimo neho, spolupráca a komunikácia s Európskou sieťou proti chudobe, aktuálne prieskumy týkajúce sa chudoby, funkčný monitoring chudoby na Slovensku, školenia, semináre, workshopy a spoločné podujatia. Ráta sa aj s vydaním „bielej“ knihy o chudobe, ktorá má vyjsť už v tomto roku, aj so spolupracou členov SAPN s vyššími územnými celkami a Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny (MPSVaR) SR, od ktorého si SAPN

slubuje možnosť podieľať sa na vytváraní národných stratégií proti chudobe.

SAPN chce zosúladiť svoju činnosť s európskou politikou zameranou proti chudobe. Bude prihladať aj na – Európsky rok rovnosti príležitostí 2007. Novozvolený výbor sa dohodol na vypracovaní postupu na budovanie kapacít SAPN na 1-2 roky činnosti. Vo februári tohto roku sa uskutočnilo prvé stretnutie členov Výboru SAPN, kde sa, okrem iného dohodli, že požiadajú o stretnutie sa s ministerkou práce sociálnych vecí a rodiny SR, Vierou Tomanovou.

Margita Škrabáľková
Snímka: autorka

21. marec - Svetový deň Downovho syndrómu

Nový film do digitálnej galérie

Na podnet organizácie DSI (Down Syndrome International) a EDSA (European Down Syndrome Association) bol 21. marec 2006 vyhlásený za 1. svetový deň Downovho syndrómu.

Tento dátum bol symbolicky odvodený z číslic 3 a 21 (trizómia 21. chromozómu) a mal poslúžiť v spoločenstvách jednotlivých krajín na lepšie objasnenie a pochopenie problematiky ľudí narodených s Downovým syndrómom. V tejto súvislosti bolo zámerom spomínaných organizácií urobiť medzinárodný internetový projekt Výzva pre video

príspevkov na zviditeľnenie jednotlivcov s Downovým syndrómom, do ktorého zapojilo 21 krajín z celého sveta.

Veľké úsilie zozbierať videoukážky 21 osôb s Downovým syndrómom z 21 krajín sveta vyvrcholilo profesionálnym spracovaním do digitálnej „galérie“.

Práve na Svetový deň Downovho syndrómu bol tento film na:

www.downsyndroom.nl

www.showdown.name

a zároveň bol prezentovaný aj v televíziách jednotlivých krajín. Organizatori projektu chcú týmto odovzdať odkaz silného impulzu k celosvetovému

pohybu smerom k podpore jednotlivcov s Downovým syndrómom.

Jednotlivé ukážky poskytujú pohľad na človeka s Downovým syndrómom, čo pre neho znamená žiť v jeho krajine na začiatku prvej dekády 21. storočia. Veríme, že tento projekt zviditeľní skupinu ľudí s Downovým syndrómom na celom svete v ich prospech a že poukáže na existenciu silného celosvetového pohybu na podporu jednotlivcov s týmto ochorením.

Róbert Lezo
predseda Spoločnosti Downovho syndrómu na Slovensku

Iniciatíva Inakosť v ústrety rozmanitosti

Iniciatíva Inakosť, ktorá sa v minulom roku stala občianskym združením, má za sebou od roku 2000, kedy bola ešte súčasťou platformy niekoľkých občianskych združení, viacero projektov. Na celoslovenskej konferencii pri príležitosti oficiálneho otvorenia Roka rovnosti príležitostí pre všetkých, ktorá sa konala 21. februára tohto roku pod záštitou podpredsedu vlády Dušana Čaploviča, predstavila svoj projekt:

Sme tu - „Dni inakosti“.

Súčasťou Dní inakosti je aj propagovanie adresy a kontaktu Slovenského národného strediska pre ľudské práva (SNSLP), ktorého telefón je: 02/20850111 - v pracovných dňoch možno zavolať od 9. do 14. hodiny alebo poslať e-mail na: info@snslp.sk. Stredisko - SNSLP môže v prípade porušenia zásad rovnakého zaobchádzania zastupovať žiadateľa o pomoc pred súdom. Prípady diskriminácie možno oznámiť listom na e-mailovú adresu: diskrimancia@inakost.sk.

Seminár, divadlo, aj diskusia

Na programe Dní inakosti v jarných mesiacoch je aj odborný seminár venovaný otázkam diskriminácie niektorých spoločensky znevýhodnených skupín,

okrem iného, aj z dôvodu sexuálnej orientácie poukazujúci na potrebu legislatívnej úpravy spolužitia rovnako pohlavne orientovaných párov a následne diskusné relácie v Slovenskom rozhlase na uvedené témy. V rámci seminára sa uskutoční aj divadelné predstavenie autora Christophera Duranga: „Nevyliečiteľní“.

Toto leto využije Iniciatíva Inakosť na uskutočnenie umeleckej a výchovnej putovnej výstavy na verejných priestranstvách Bratislavy, Banskej Bystrice a Košíc. Na jeseň sa v rozličných mestách SR bude konať putovné divadelné predstavenie dvojice autorov Rona Clarka a Sama Bobricka: „Norman, si to ty?“ a opäť diskusné relácie v rozhlase na tému: „**Pravda alebo osamelosť**“, ktorou trpia tí, ktorí sú vylúčení alebo diskriminovaní. Koncom roka sa s mottom: „**Rôznorodo a zároveň spoločne**“ uskutoční, okrem diskusií v rozhlase, aj vyhodnotenie projektu: Sme tu - Dni inakosti s cieľom prijat' odporúčania do budúcnosti.

Súťaž Coming Out - Art

Počas Dní inakosti sa uskutoční aj súťaž: **Coming Out - Art**, ktorú novinárom predstavil Roman Kollárik. Podľa jeho slov, národné kolo súťaže, ktoré organizuje Občianske združenie Iniciatíva Inakosť so sídlom v Trnave, je otvorené pre každého. Súťaž sa koná v umeleckej výtvarnej a fotografickej tvorbe. Podmienkou je, aby

sa súťažné práce dali vystaviť v galérii. Ocenené budú tri najlepšie diela. Autor, ktorý sa umiestni na prvom mieste, postúpi na medzinárodnú súťaž, ktorá bude v júli t.r. v belgickom meste Antverpy. Súťažné práce možno zaslať na adresu: Ganymedes - Iniciatíva Inakosť, P.O.Box 4, 830 00 Bratislava, do **31. mája 2007**.

Za zvýšenie kvality života

Ako informoval Július Kolenič, predseda Správnej rady Iniciatívy Inakosť, zámerom uvedeného projektu nie je predložiť v tomto roku návrh zákona o životnom partnerstve, ale vytvoriť priestor na celospoločenskú diskusiu o tom, že aj ľudia s homosexuálnou orientáciou sú rovnocenní. JUDr. Jana Trojanová zo Slovenského národného strediska pre ľudské práva (SNSLP) uviedla, že tento projekt pomôže aj väčšej informovanosti o činnosti tohto strediska, ktoré sa zatiaľ venovalo dvom prípadom diskriminácie z dôvodu rovnakej sexuálnej orientácie. Podľa Mariána Vojteka, jedného zo zakladateľov Iniciatívy Inakosť, už uplynulo 10 rokov od začatia komunikácie s vládou na túto tému a tri pokusy Iniciatívy Inakosť o vymedzenie legislatívneho rámca pre možnosti fungovania dvojíc s rovnakou sexuálnou orientáciou v spoločnosti neprešli, hoci je jasné, že neexistencia takéhoto inštitútu znižuje kvalitu ich života.

Vítazoslava Zajacová

Čo priniesol projekt DIVES

V Dome Európy v Bratislave tohto roku oslávi svoje 10. výročie a zároveň skončí vyhodnocovanie svojho najväčšieho medzinárodného projektu DIVES, ktorý stál vyše sedem miliónov Sk. Projekt nedávno prezentoval predseda tohto združenia, Peter Beňuška pod názvom: Dištančné vzdelávanie pre Slovensko. Na Slovensku sa projekt začal realizovať od roku 2005.

DIVES ukázal na význam „e-learningového“ vzdelávania, aj možnosti ako zvýšiť kvalifikáciu a zlepšiť možnosti zamestnávania znevýhodnených skupín, akými sú zdravotne postihnutí, matky na materskej dovolenke či starší, ale produktívni ľudia. Prispieval k zvyšovaniu kvalifikácie rôznych cieľových skupín, a to vďaka 3 semestrom výučby a 10 študijným modulom, akreditovaným Ministerstvom škol-

stva SR. Najväčší záujem bol o vzdelávací modul Anglický jazyk pre začiatočníkov a mierne pokročilých a vzdelávací modul Manažment. Absolventi tohto dištančného vzdelávania môžu na nadobudnuté znalosti nadviazať, lebo certifikát, ktorý získali, platí všade v Európe. Ako povedala Mária Orgonášová, čestná prezidentka Asociácie organizácií zdravotne postihnutých občanov (AOZPO SR) zastupujúca túto partnerskú organizáciu projektu, najúspešnejší bol posledný, 3. semester vzdelávania, ktorý úspešne ukončilo 38 percent zúčastnených z celého Slovenska. Pomohli aj štyri pomocné centrá AOZPO SR, ktoré sa vytvorili v Piešťanoch, Nitre, Banskej Bystrici a Košiciach. „Je žiaduce, aby sa táto forma e-learningového vzdelávania ďalej podporovala, najmä u tých, ktorí nemajú iné možnosti zvýšiť si kvali-

fikáciu“, uviedla M. Orgonášová a dodala: „Na Slovensku chýba sieť centier, ktoré by sa venovali službám včasnej intervencie najmä u detí do 6 rokov veku, pretože, čím lepšia starostlivosť s holistickým prístupom k deťom, tým menej zdravotne postihnutých v budúcnosti“. My dodávame, že na vytvorenie takejto siete chýbajú aj dobrí sponzori. Na našu otázku: Čo bude ďalej Dom Európy robiť v oblasti e-learningového vzdelávania, P. Beňuška uviedol, že po zhodnotení projektu DIVES vydá Dom Európy zborník s príspevkami odborníkov o skúsenostiach s dištančným vzdelávaním a vyhodnotí aj skúsenosti tých, ktorí ho absolvovali. Dodal, že sa pripravuje ďalší projekt podobného charakteru, ktorý združenie predložilo na schválenie vlni v novembri a očakáva jeho schválenie.

Mária Porubská

Predstavujeme

Združenie pre duševné zdravie INTEGRA v Michalovciach

Integra, Združenie pre duševné zdravie s celoslovenskou pôsobnosťou, vznikla v októbri 1994 z potreby prispieť k zmene situácie k lepšiemu v oblasti psychiatrie. Členom Slovenskej humanitnej rady sa stala 24. mája 1999. Poslaním Integrity v Michalovciach je podpora ľudí s duševnými ochoreniami, aby mohli dôstojne žiť a nachádzať možnosti seberealizácie v spoločnosti. Komu ponúka svoje služby a čo všetko pre svoje šlachetné ciele robí, aké možnosti podpory vytvára pre svojich členov, sme sa spýtali podpredsedníčky Združenia Integra, Ing. Jany Hurovej.

Koho Integra združuje a koľko má v súčasnosti členov?

Integra má 52 členov a združuje ľudí, ktorí mali duševné ochorenie, ich príbuzných, psychiatrov, psychológov, zdravotných a sociálnych pracovníkov, terapeutov a ďalších pracovníkov a dobrovoľníkov. Región, v ktorom poskytuje starostlivosť, má viac než 130 tisíc obyvateľov, pričom jej zariadenia poskytujú starostlivosť zatiaľ len v obmedzených kapacitách, a to takto: rehabilitačné stredisko - vytvorené v r. 1997, s kapacitou pre asi 35 klientov; chránené bývanie – s kapacitou pre 8 klientov; chránené zamestnávanie - zamestnáva 10 klientov; case manažment - terénna zdravotno-sociálna služba, špecializovaná agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti pre psychiatrických pacientov – vytvorená v r. 2003, s kapacitou pre asi 90 klientov; psychiatrická ambulancia – vytvorená v r. 2005.

Koľko dobrovoľníkov pre Vás pracuje a aké máte s nimi skúsenosti?

Nemáme veľa dobrovoľníkov, ktorí by s našim združením spolupracovali stále. V závislosti od konkrétnych činností sa však mení typ i práca týchto dobrovoľníkov. Pravidelne spolupracujeme so študentmi stredných škôl pri prezentačných aktivitách (Dni nezábudiek, Deň duševného zdravia, Maškarný ples), kedy preukazujú obrovský záujem o zdravie ako také. Príležitostne nám pomôžu ľudia z okolia priamo v niektorom z našich zariadení pri práci s klientmi. Za dobrovoľníkov však považujeme aj všetkých klientov a príbuzných, ktorí svojou prácou prispievajú k rozvoju organizácie v našom regióne.

Aké druhy služieb a komu poskytujete?

Integra poskytuje komplexné odborné sociálne a zdravotné služby v neústavných podmienkach, obhajuje práva a záujmy ľudí s dlhodobými duševnými ochoreniami, spolupracuje s rodinou klienta, presadzuje potrebné legislatívne a iné zmeny v oblasti psychiatrie a sociálnych služieb, informuje o problematike duševného zdravia a duševných ochorení, pripravuje otvorený prístup k tolerancii k ľuďom s duševnými problémami, usporadúva stretnutia mládeže s ľuďmi, ktorí sa liečili na psychiatrii a aktívne pomáha vytvárať regionálny a národný systém starostlivosti o duševné zdravie. Našou cieľovou skupinou sú dospelí ľudia s duševnými ochoreniami ako je schizofrénia, neurotické poruchy, depresie. Otvorene komunikujeme s ľuďmi, ktorí ochoreli na duševnú chorobu a pomáme iným pochopiť ich problémy.

Čo všetko môže duševné ochorenie znamenať a s akými jeho následkami sa stretávate v živote?

Stav, ktorý duševne chorý človek prežíva, je často pre jeho okolie nepochopiteľný a ťažko zrozumiteľný. Takýto človek môže byť viac oslabený a zraniteľný v dôsledku neistoty a strachu. Vtedy často prestane komunikovať s najbližším okolím. Tým sa prehĺbuje jeho sociálna osamelosť, rastie pocit bezmocnosti, horšie rozlišuje hranice svojich práv, povinností a potrieb.

S akou podporou u vás môže rátať človek postihnutý duševnou chorobou?

Zameriavame sa na psychiatrickú ambulantnú, sociálnu a ošetrovateľskú starostlivosť o klientov a ich rodiny. Prostredníctvom rôznych rehabilitačných programov sa snažíme zlepšovať a obnovovať stratené sociálne a pracovné zručnosti našich klientov, potrebné na ich integrovanie sa do spoločnosti. Ponúkame uplatnenie v existujúcich chránených podmienkach a hľadáme možnosti ich uplatnenia sa na pracovnom trhu. Poskytujeme aj chránené bývanie umožňujúce klientom žiť samostatne.

Kde a ako môžu vaši klienti tráviť zmysluplne svoj voľný čas?

Ponúkame príjemné prostredie na trávenie voľného času, kde si klienti vytvárajú sociálne kontakty, kde nachádzajú pomoc pri zmysluplnej organizácii času cez deň, kde uplatnia i svoje koničky a nájdu seberealizáciu. Podarilo sa nám tak pozdvihnúť sebavedomie ľudí s duševným postihnutím na takú úroveň, že si založili vlastné pacientské organizácie, sú ochotní a schopní samostatne bývať a chcu pracovať. V súčasnosti máme rehabilitačné stredisko, chránené bývanie a terénnu sociálno-zdravotnú starostlivosť. Prácu si našlo niekoľko ľudí s problémami duševného zdravia v chránených dielnach neziskovej organizácie Pro Mente, ktorú Integra založila. Vďaka vzájomnej spolupráci klientov, ich príbuzných, profesionálov a verejnosti i Národnému programu duševného zdravia SR, je predpoklad rozšírenia michalovského modelu aj do iných regiónov Slovenska.

Aká je kapacita chránenej dielne, aká je kapacita chráneného bývania a aká je ich skutočná potreba na Slovensku?

Existujúce chránené dielne poskytujú zamestnanie 10 ľuďom s ťažkým zdravotným a duševným postihnutím a vznikli v roku 2003. Prvé chránené bývanie pre ľudí s problémami duševného zdravia na Slovensku vzniklo v Michalovciach ešte v roku 1997 a v roku 2004 bolo rozšírené na 8 miest. Vzhľadom na to, že dopyt po komunitných službách v súčasnosti neustále rastie (aj v iných regiónoch Slovenska), rozhodli sme sa postupovať v súlade s aktuálnym trendom a Národným programom duševného zdravia SR, kde je uvedená potreba chráneného bývania pre náš región - 35 miest. Preto plánujeme ďalej rozvíjať tieto možnosti pre ľudí s duševným ochorením. Na základe

prieskumu uskutočneného v roku 2003 (Regionálny plán integrovanej starostlivosti o duševné zdravie, 2003) ide asi o 400 osôb s ťažkými duševnými ochoreniami v regióne okresov Michalovce a Sobrance, ktorí potrebujú podporu pri integrácii, a takmer nemajú šancu uplatniť sa na bežnom pracovnom trhu práce kvôli duševnému ochoreniu, nehovoriac o ďalšej skupine ľudí s ľahšími duševnými ochoreniami, ktorí sa s diskrimináciou na pracovisku kvôli tomuto ochoreniu stretávajú veľmi často.

Vaše združenie Integra je známe tradičným maškarným plesom, ktorý sa tohto roku vo februári konal 12. raz. Čo myšlienka plesu priniesla a kto je jej autorom?

Myšlienku organizovania maškarného plesu k nám priniesol priekopník komunitnej psychiatrickej starostlivosti a zároveň zakladateľ Integry, MUDr. Pětr Nawka zo svojho rodiska v Nemecku,

kde majú karnevalové večierky pre ľudí s problémami duševného zdravia dlhoročnú tradíciu. Ich stretnutie v masákach aj tentoraz vytvorilo priestor pre ich integráciu do spoločnosti, pomohlo zmierniť predsudky v psychiatrii i sociálnu izoláciu klientov. Na našom maškarnom plese sa už tradične stretávajú predstavitelia patientských a príbuzenských organizácií z celého Slovenska i z Českej republiky, ako aj profesionáli a široká verejnosť z okolia Michaloviec. Ani cestovanie na východ Slovenska nepredstavuje v tomto prípade bariéru. Na tohtoročnom plese, ktorý mal veľký ohlas, sa zúčastnilo viac než 80 ľudí.

S kým Združenie Integra spolupracuje doma a v zahraničí? Je aj kolektívnym členom niektorej medzinárodnej organizácie?

Okrem Slovenskej humanitnej rady spolupracujeme s Asociáciou organizácií zdravotne postihnutých občanov

na Slovensku. Okrem toho, Občianske združenie Integra je členom medzinárodnej organizácie Mental Health Europe a v rámci rôznych projektov a spoločných aktivít spolupracuje aj s Global Initiative on Psychiatry, Holandsko, London School of Economics, Irrsinnig Menschlich, e.V, Nemecko, Fokus, Praha, University of California, Berkeley a Inclusion Europe, Belgicko.

Margita Škrabáľková

Kontakt:

Integra, o.z. – združenie pre duševné zdravie, ulica A. Hrehovčíka 1, P.O. Box 160, 071 01 Michalovce
Telefón a fax: 056/6426616
E-mail: secretaryintegra@stonline.sk
Internet: www.integradz.sk
Číslo účtu: 2626746591/1100
Bankové spojenie: TatraBanka, a. s., pobočka Michalovce
IČO: 31 99 53 81

Viete, že... Prvé národné onkologické centrum pomoci v strednej Európe bude na Slovensku?

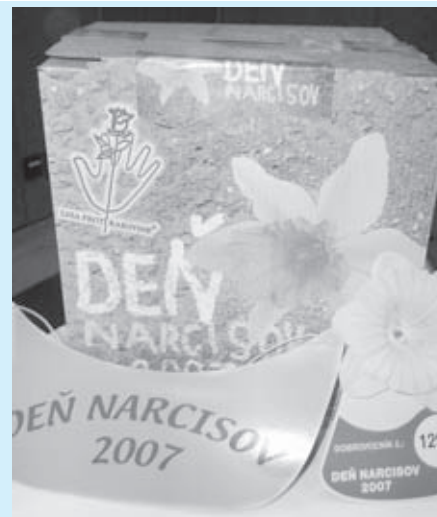
Jedenásty ročník Dňa narcisov - piatok trinásteho

Rakovina sa stáva svetovou epidémiou. Štatistiky prezrádzajú, že 11 miliónov ľudí na svete trpí na rakovinu a z tohto počtu 7 miliónov ľudí zomiera. Vedci predpokladajú, že do roku 2020 bude mať rakovinu 16 miliónov osôb.

Je to nepochybne aj preto, že ľudstvo sa nevyhýba rizikám: zanedbáva preventívne prehliadky, v mnohých krajinách stále pribúda fajčiarov, medzi ktorými rastie počet mladistvých. Rizikovým faktorom je aj obezita, na ktorú vo svete trpí až 1 bilión ľudí, z toho je 300 miliónov detí. Liečba rakoviny je však veľmi drahá a najmä moderné metódy liečby rakoviny si mnohé krajiny nemôžu dovoliť, uviedla pri príležitosti otvorenia 11. ročníka zbierky Dňa narcisov MUDr. Eva Siracká, prezidentka Ligy proti rakovine (LPR). Zdôraznila, že prioritou, na ktorú sa LPR na Slovensku zameriava, je psychosociálna pomoc, v ktorej plánuje uskutočniť veľké zmeny. Týkajú sa najmä vybudovania Národného onkologického centra pomoci v SR, ktoré bude prvé v strednej Európe. Program psychosociálnej pomoci LPR už realizuje v dvoch domovoch pre rodičov s deťmi, ktoré trpia onkologic-

kými ochoreniami, ktoré sa nachádzajú v bratislavskom Ružinove a v Banskej Bystrici, ale aj prostredníctvom letných táborov a rekondičných pobytov pre deti s onkologickými diagnózami.

Aby sa takéto programy mohli úspešne rozvíjať a byť ozajstnou prioritou LPR, je dôležitý úspech 11. ročníka finančnej zbierky na Deň narcisov, ktorá sa uskutočnila v piatok, 13. apríla. Peniaze z tejto zbierky sú, okrem príspevku občanov a firiem z 2 percent z daní z ich príjmov, jedinými zdrojmi umožňujúcimi pokračovanie uvedeného programu. Ako ďalej dodala MUDr. Eva Siracká, Liga proti rakovine žiada pre Slovensko zaviesť aj Národný onkologický plán. Ak by sa podarilo naplniť jeho ciele, SR by mohla skončiť s nedostačujúcou prevenciou, ako aj s nedostatočnou starostlivosťou o tých onkologických pacientov, ktorí sú v recidívne ochorenia alebo sa nachádzajú v jeho konečnom štádiu. Aj preto Liga proti rakovine a jej partneri dúfajú, že tentoraz sa na Deň narcisov podarí zlomiť vlnajší zbierkový rekord 20 miliónov korún. Do zbierky sa zapojilo vyše 13 tisíc dobrovoľníkov, ktorých bolo 13. apríla poznať v uliciach miest pod-

Narcisy, príručné pokladničky a šilty pre dobrovoľníkov zabezpečili sponzori.

ľa pokladničiek s typickým kvietkom narcisu a logom Ligy proti rakovine, aj podľa žltého šiltu na hlave s nápisom **DEŇ NARCISOV 2007**. Prispieť do tejto zbierky však možno aj zaslaním peňažného príspevku na účet číslo: 262 974 0400/1100 alebo do 20. apríla 2007 zaslať hoci prázdnu SMS správu na číslo 848. Prínos takejto SMS-ky je 30 Sk, ktoré pôjdu do zbierky Dňa narcisov. Vlni SMS-ky pomohli významne zvýšiť výnos zbierky. Veríme, že tohtoročný Deň narcisov s trinástkou v dátume pomôže zmeniť beznádej na nádej.

Mária Porubská
Snímka: autorka

Európsky fond pre utečencov v tomto roku podporuje štyri veľké projekty

Ministerstvo vnútra SR podporuje v roku 2007 prostredníctvom Európskeho fondu pre utečencov štyri projekty vo výške viac než 45 miliónov korún. Jedným z úspešných žiadateľov o grant je Slovenská humanitná rada, ktorá v spolupráci so Spoločnosťou ľudí dobrej vôle realizuje projekt: „Sociálne, právne a psychologické poradenstvo a asistencia, materiálna starostlivosť a zabezpečovanie aktivít žiadateľom o azyl a azylantom vo voľnom čase s dôrazom na starostlivosť o maloletých a ostatné zraniteľné osoby v azylovom procese na Slovensku“.

Projekt je zameraný na celkové zlepšenie situácie a kvality života žiadateľov o azyl a azylantov s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky a venuje špeciálnu pozornosť maloletým bez sprievodu a ostatným zraniteľným skupinám. Zároveň je snahou zabezpečiť komplexnú a adresnú starostlivosť žiadateľom nachádzajúcim sa v azylovej procedúre a budovať dôveru k činnosti vykonávanej v ich prospech. Súčasťou projektu je výučba slovenského jazyka. Základy slovenčiny im uľahčia následné integrovanie sa do spoločnosti. V zariadeniach útvaru policajného zaistenia

projekt zabezpečuje sociálne, právne a psychologické poradenstvo, ako aj materiálnu pomoc. Na realizácii projektu spolupracuje celkovo 18 sociálnych pracovníkov, 3 psychológovia, 5 právnych poradcov a 8 učiteľov slovenského jazyka.

Ďalším podporeným je projekt s názvom: „Primárna a sekundárna integrácia osôb s priznaným azylom na Slovensku“, ktorý uskutočňuje Spoločnosť ľudí dobrej vôle (v spolupráci so Slovenskou humanitou radou). Cieľom tohto projektu je pomoc novým azylantom počas pobytu v Integrovanom stredisku a pomoc osobám s priznaným azylom po opustení tohto strediska. K základným aktivitám patrí poskytovanie jazykovej prípravy, materiálnej pomoci, sociálnej asistencie, psychologického poradenstva, aktivít vo voľnom čase, ako i pomoc pri hľadaní zamestnania a doplnkovej zdravotnej pomoci pre zraniteľné skupiny. Zabezpečená bude i podpora detí azylantov, ktoré navštevujú materské, základné, stredné a vysoké školy.

Slovenská technická univerzita získala podporu pre projekt: „Azyl 2007“. Projektový tím poskytne komplexnú starostlivosť žiadateľom o azyl počas trvania

azylového konania v Pobytovom tábore Gabčíkovo. Cieľom projektu je zabezpečenie ubytovania, stravovania a kultúrneho a športového vyžitia žiadateľov o azyl v dôstojnom prostredí s ohľadom na rozmanitosť vierovyznaní, čo znamená predovšetkým rešpektovanie vierovyznania pri poskytovaní zdravotnej pomoci či pri kultúrnych a športových podujatiach. Dôležitým bodom projektu je bezpečnosť žiadateľov o azyl vo vnútri pobytového tábora, ako aj mimo areálu tábora.

Štvrtým z podporených projektov je projekt Ligy za ľudské práva s názvom: „Právna pomoc v azylovom konaní na území Slovenskej republiky a Azylová klinika“. Projekt má za cieľ zvyšovať úroveň azylového konania prostredníctvom poskytovania právnej pomoci žiadateľom o azyl, azylantom, osobám využívajúcim doplnkovú - subsidiárnu ochranu alebo dočasnú ochranu na území Slovenskej republiky kvalifikovanými odborníkmi - právnikmi a advokátmi. Sekundárnym cieľom je podpora klinického vzdelávania na právnických fakultách v Slovenskej republike, a to prostredníctvom pokračovania vo vzdelávaní študentov v oblasti azylového práva.

Mgr. Eva Lysičanová
riaditeľka Úradu SHR

Na margo 15. marca, Svetového dňa spotrebiteľských práv

Stop neetickej reklame liekov!

Skoncovat' s neetickej propagáciou liekov - také je tohtoročné heslo Svetového dňa spotrebiteľských práv, ktorý si svet pripomenul 15. marca. Pri tejto príležitosti vyzvali spotrebiteľské organizácie vlády na celom svete, aby skoncovali so zavádzajúcimi marketingovými praktikami farmaceutických spoločností, lebo neetická propagácia liečiv dezinformuje pacientov o účinkoch mnohých liečiv a prináša im početné potenciálne zdravotné riziká.

Zástupcovia Medzinárodného spotrebiteľského hnutia Consumers International (CI) na ochranu spotrebiteľských práv pôsobiaceho v 115 krajinách, vykonalo prieskum propagácie liekov v 20 najdôležitejších farmaceutických firmách, ktorý odhalil rozsiahle porušenia právnych predpisov. Až 18 z 20 skúmaných fi-

riem odmietlo zverejniť svoju firemnú politiku týkajúcu sa informovania pacientov o chorobách a príslušných liekoch. V období rokov 2002 až 2005 bolo zistených 972 šokujúcich prípadov porušenia kódexu Asociácie britského farmaceutického priemyslu. Dokázalo sa, že samoregulácia v tomto smere nefunguje. Generálny riaditeľ CI, Richard Lloyd povedal: „Farmaceutický priemysel míňa každý rok 60 miliárd dolárov na propagáciu liekov, ale ich spotrebiteľia nevedia takmer nič o tom, kam tieto peniaze idú. Vládna regulácia sa musí zlepšiť natoľko, aby držala na uzde neetický marketing a vyžadovala viac informácií o liekoch, ktoré farmaceutické spoločnosti vyrábajú. Len tak môžu spotrebiteľia uskutočniť nezávislú voľbu, ktoré farmaceutické výrobky si kúpia.

Ako uviedol Josef Lounek, prvý pod-

predseda Rady Združenia slovenských spotrebiteľov, ZSS využije tohtoročnú svetovú kampaň na rozšírenie spolupráce s Asociáciou na ochranu práv pacientov SR a s odbornými farmakologickými pracoviskami. Zámerom ZSS je aj rokovať s predstaviteľmi vlády SR, aby zvýšila úsilie na príprave príslušnej legislatívy tak, aby mali všetci spotrebiteľia liekov právny nárok na ochranu, ak sa stanú premetom neetickej „farmako-propagácie“.

Dodajme, že Európska únia je odhodlaná zabezpečiť vysokú úroveň ochrany v oblasti verejného zdravia. K hlavným cieľom EÚ v tomto smere patrí: zaručiť prístup k liekom za dostupné ceny, zaručiť ich bezpečnosť a účinnosť a zlepšiť kvalitu a šírenie pravdivých informácií pre občanov, aby sa mohli správne rozhodovať vo svojej voľbe pri kúpe liekov. (mš)

Dobrovoľnícky zbierkový rekord

Najúspešnejší v štvrtom ročníku zbierky „Pomôžte spolu s nami“, boli mladí dobrovoľníci z Detského centra Ružomberok, a to nielen vďaka kupujúcim návštevníkom bratislavského hypermarketu Tesco. Na stretnutí s organizátormi zbierky, zástupcami spoločnosti TESCO a Slovenskej humanitnej rady, 14. februára t.r. v Bratislave ako prvý prevzal diplom od Olgy Hrnčiarovej, zástupkyne spoločnosti TESCO, riaditeľ Detského centra Viktor Blaho a mamička náhradnej rodiny, Silvia Paučíková.

O zbierkový rekord sa najviac pričínilo Detské centrum Ružomberok. Diplom prevzal jej riaditeľ Viktor Blaho a pani Silvia Paučíková.

Ako uviedol V. Blaho, hoci v Detskom centre v Ružomberku v súčasnosti býva asi 40 detí, vo verejných zbierkach sa

angažuje asi sto mladých dobrovoľníkov, ktorých oslovujú aj počas roka. Na druhom konci Bratislavy, v hypermarkete Tesco v Lamači boli druhý najúspešnejší v tejto zbierke zasa dobrovoľníci neziskového zariadenia, Spoločenstva Samaritán. „Išli sme až na doraz svojich svojich síl“, priznala riaditeľka Spoločenstva Samaritán, ktoré má celoslovenskú pôsobnosť a tiež je členskou organizáciou Slovenskej humanitnej rady. Nielen k zbierke, ale ku všetkým aktivitám prístupuje spolu s ostatnými dobrovoľníkmi vždy veľmi zodpovedne.

Po diplom si na spoločné stretnutie prišla aj najúsilovnejšia z mladých dobrovoľníčok, Mária Ďurinová (na obrázku v sprievode riaditeľky Spoločenstva Samaritán, Olgy Klčovej).

Nezabudnuteľní boli aj 3. najlepši, študenti a sympatizanti Slovenského

hnutia špeciálnych olympiád, za ktorých prevzala diplom Monika Urbanová. Na 4. mieste úspešnosti sa ocitli dobrovoľníci zo Zväzu diabetikov Slovenska, ktorí boli tiež pozvaní na toto slávnostné stretnutie prevzatia diplomov do jednej bratislavskej reštaurácie. Svoju neúčasť ospravedlnili neodkladnými povinnosťami. Nuž, taký je život.

Pripomíname, že rekordný čistý výnos vianočnej finančnej verejnej zbierky „Pomôžte spolu s nami“, ktorú organizovala Slovenská humanitná rada a spoločnosť TESCO Stores v 46 obchodných domoch a hypermarketoch TESCO na Slovensku v spolupráci so 42 neziskovými organizáciami na pomoc deťom, zdravotne postihnutým, chorým a starším občanom a špeciálnym školám, dosiahol rekordné - 3 milióny 126 tisíc 590 korún.

Slovenská humanitná rada poukázala tento čistý výnos zbierky zúčastneným organizáciám na ich účty. Získané peniaze sa použijú na podporu 46 regionálnych projektov pre presne určené cieľové skupiny. Vyúčtovanie výnosu a ciele použitia verejnej zbierky schválilo Ministerstvo vnútra SR bez námietok, dňa 30. januára 2007. (mš)

Snímky: autorka

Vyhodnotili zbierku Dni nezábudiek 2006

Liga za duševné zdravie (LDZ) zorganizovala 12., 13., 14. októbra 2006 už po tretíkrát celoslovenskú kampaň Dni nezábudiek, spojenú s charitatívnou zbierkou. Hlavnou témou kampane a zbierky bola sociálna integrácia ľudí s duševnými poruchami. Celkový výnos zbierky bol 2 760 460.-Sk (suma vyzbieraná dobrovoľníkmi a prostredníctvom SMS správ).

Tridsať percent zo sumy vyzbieranej dobrovoľníkmi poukázala LDZ spolupracujúcim organizáciám s odporúčaním na podporu činností v oblasti rozvoja duševného zdravia a 25 percent z vyzbieranej sumy sa využilo na uhradenie časti nákladov, spojených s organizáciou zbierky. Čistý výnos zbierky určený na projekty, ktoré sú zamerané na sociálnu integráciu duševne chorých, na podporu programov vzdelávania v oblasti duševného zdravia a destigmatizáciu duševných ochorení, je 1 350 811.- Sk. Výnosy z predchádza-

júcich ročníkov zbierok boli roku 2004: 529.202.-Sk a roku 2005: 1.464 163.-Sk.

Liga zverejnila koncom minulého roka výzvu na predkladanie žiadostí o podporu projektov a uzávierka na ich predkladanie bola do konca januára 2007. Na výzvu prišlo 15 projektov, ktoré posudzovali členovia správnej rady Ligy za duševné zdravie, ktorí 22. februára 2007 rozhodli o týchto víťazných projektoch: KRUH, Trnava – projekt Sociálne centrum pre ľudí s duševnými ochoreniami, INTEGRA, Michalovce – projekt Keramická pec, DELFÍN, Zvolen – projekt Sociálno-rehabilitačné centrum, ODOS, celoslovenská organizácia, združujúca organizácie pacientov a organizácie príbuzných – Pilotný projekt patientskej advokácie v spolupráci s 3 regionálnymi združeniami PREMENY, asociácia združenia pacientov a patientskych organizácií SR, projekt – Digitálny celoslovenský časopis Premeny a Koordinačné sociálno-poradenské centrum a Liga za duševné zdravie SR-

Pilotný celoslovenský program Duševné zdravie na stredných školách.

Hlavnými kritériami výberu víťazných projektov bola odborná garancia predkladateľov a istá skúsenosť v danej oblasti, zabezpečenie finančných prostriedkov aj z iných zdrojov, perspektívnosť projektu, jedinečnosť v danom regióne a jeho celoslovenská pôsobnosť.

Liga týmto svojím rozhodnutím prvýkrát počas svojej existencie podporí regionálne aktivity aj finančne. V budúcnosti bude Liga aj naďalej podporovať úspešné projekty, ktoré sa venujú oblasti sociálnej integrácie duševne chorých, pretože táto problematika je veľmi aktuálna v celej Európskej únii. Aj takýmto spôsobom chce upozorniť i štátne inštitúcie na oblasť, ktorá si vyžaduje zvýšenú pozornosť v rámci sociálnej politiky štátu.

Dagmar Krepopová
Liga za duševné zdravie

Deti Dunaja slávia piate výročie s Palčekom

V tomto roku Občianske združenie Deti Dunaja už tretíkrát prichádza s novým bábkovým predstavením pre deti z detských domovov, krízových centier a zo sociálne znevýhodneného prostredia, tentoraz s divadelnou hrou „O Palčekovi“. Hru našťudovali študenti prvého ročníka Vysokej školy múzických umení pod pedagogickým vedením Doc. Andreja Pachingera a Mgr., art. Evy Farkašovej a prvý raz sa s ňou predstavia koncom apríla. V máji a júni túto hru uvedú v zariadeniach detských domovov a detských centier na celom Slovensku.

Tvorivé dielne v letnom tábore v Chtelnici.

Pre zaujímavosť, združenie DETI DUNAJA vzniklo v Paríži roku 2002 ako Francúzsko-slovenské združenie LES ENFANTS DU DANUBE, ale v nasledujúcom roku sa zaregistrovalo na Slovensku, kde má ťažisko svojho pôsobenia. Zameriava sa na pomoc opusteným, týraným, chorým a postihnutým deťom na Slovensku. Za takmer päť rokov svojej existencie pomohlo vyše dvom tisíciam deťom a čoraz viac si získava dôveru, obľubu a ohlas nielen na Slovensku. Spolupracuje celkovo asi s 50 inštitúciami – detskými domovmi, útlukami pre týrané ženy s deťmi, ústavmi pre postihnuté deti, aj so sociálne slabými rodinami.

Vlani venovalo toto združenie na podporu detí v záujmových krúžkoch vyše 400 tisíc korún a na podporu postihnutých detí žijúcich v ústavných zariadeniach poskytlo 135 tisíc

korún na nákup liekov a financovanie liečebných a rehabilitačných pobytov. Podporilo 9 študentov mesačnými štipendiami celkovou sumou 135 tisíc korún. V nadväznosti na bábkové predstavenie a tvorivé dielne pripravilo a podporilo sumou 650 tisíc korún týždenný letný tábor pre 160 detí, ktoré mali možnosť priúčať sa výtvarnej tvorbe v 14 tvorivých ateliéroch.

Je pozoruhodné ako úspešne sa združenie darí unikátnym spôsobom budovať vzťah detí žijúcich v detských domovoch či špeciálnych základných školách alebo zariadeniach sociálnych služieb k umeleckej tvorbe. Prvý interaktívny projekt, ktorý toto združenie uskutočnilo, vznikol v školskom roku 2004/2005. Študenti VŠMU vtedy našťudovali predstavenie „MODRÝ PETER“, ktoré videlo 1500 detí v detských domovoch, nemocniciach a centrách pre postihnuté deti na celom Slovensku.

V školskom roku 2005/2006 pokračovali s bábkovým predstavením „ZVEDAVÝ SLONÍK“. „Predstavenie videlo viac než dvetisíc detí“, uviedla Zuzana Bojňanská, predsedníčka Občianskeho združenia Deti Dunaja a pokračovala: „Snahou nášho združenia je vytvoriť tradíciu interaktívneho divadelného predstavenia pre deti v núdzi“, čo sa aj podarilo. Ako, nám to vysvetlila Alica Štrbavá, podpredsedníčka tohto združenia: „Bábkové predstavenie sprevádzali tvorivé ateliéry, kde mali deti možnosť vizuálne vyjadriť svoje dojmy a zážitky hneď po predstavení.“ Tvorivé ateliéry (výtvarné a hudobné krúžky, spevokoly, tanečné kurzy, pohybová kultúra) dali podnet mnohým detským centrom na vytvorenie krúžkov art terapie a sú stimulujúcimi prvkami pre deti, ktoré prežili rodinné traumy alebo sa musia vyrovnávať so zdravotným postihnutím.

Ambíciou projektu vlaňajšieho bábkového predstavenia na motívy poviedky „ZVEDAVÝ SLONÍK“, z knihy „Rozličné poviedky“ Rudyarda Kiplinga, bolo okrem turné po Slovensku, prezentovať sa aj na Svetovom festivale bábkových divadiel vo francúzskom meste Charleville Mezières v septembri 2006, čo sa skutočne podarilo a malo vo Francúzsku veľký ohlas.

Bábkové predstavenie Zvedavý sloník na svetovom bábkarskom festivale v Charleville-Mezières vo Francúzsku v septembri 2006.

Združenie Deti Dunaja si zvolilo krédo: **Vzdelanie je najlepšou cestou k lepšej budúcnosti detí zo sociálne slabých rodín a detských domovov.** „Nadväzujeme na naše aktivity, ktoré sa osvedčili a u ktorých môžeme už dnes vidieť pozitívne výsledky“, povedala Zuzana Bojňanská.

Veľmi perspektívna sa ukázala aj spolupráca s Francúzskym inštitútom v Bratislave, ktorý poskytol kurzy francúzštiny pre deti z Krízového centra v Bratislave. Ďalším deťom zasa financuje kurzy v mieste ich bydliska. Pokračuje aj pomoc pri odbornej výchove a pri hľadaní sťaží. „Rozvíjame individuálny patronát asi nad tridsiatimi deťmi. Individuálny patronát je najlepšie osvedčeným prostriedkom konkrétnej pomoci. Prvé pokusy s pridelením štipendií vďaka spoluúčasti franúzskej sponzorskej spoločnosti sa ukázali veľmi sľubné“, pripomenula ďalej Zuzana Bojňanská.

Ambicióznym je aj program vyhľadávania „krstných rodičov“, ktorí by sa konkrétne, osobne a dlhodobo angažovali v prospech detí z detských domovov, čo si ale vyžaduje neustálu prácu v teréne, neúnavnú prezentáciu filozofie tohto združenia a angažmán dobrovoľníkov.

Margita Škrabáľková
Snímky: archív Občianskeho združenia Deti Dunaja

Summary

The injuries topped the chart of the death of children

(page 3)

The Slovak Republic Children's Fund, a member organization of the Slovak Humanitarian Council also this year goes on with its effort to reduce the child accident rate. The first phase of the campaign named „So that children do not die“ launched this year has been aimed at reduction of number of children's injuries that happen in the domestic conditions. It refers to statistical data, according to which about 200 children at age from 0 to 19 die as a consequence of injuries in Slovakia every year. From this number one half of cases happens at home. The most vulnerable are children up to the age of 3 and head is the most injured organ of the child's body during the accident. Children's Fund, but physicians in particular point out that injuries are serious worldwide problem and developed states carrying out prevention program try to solve it also by creation of safe households.

The Slovak Anti-Poverty Network

(page 8)

Early in February 2007 in Bratislava, Konventná str. No. 9 the 1st General Assembly of the Slovak Anti-Poverty Network - SAPN took place. SAPN came into being in November 2004 with participation of 24 non-governmental organizations. During the constituent assembly held in August 2006 in Levoča attending members expressed their common readiness to fight poverty at both national and European level. On 2 November 2006 the SAPN network was registered at the Ministry of Interior of the Slovak Republic.

The General Assembly of the SAPN brought together 15 representatives of non-governmental organizations including the Slovak Humanitarian Council. Further eight organizations declared in writing form their interest in accession to this network. The Ministry of Labour, Social Affairs and Family of the SR is also interested in partnership with SAPN as well as some representatives of the Slovak Academy of Sciences who agreed with the partnership status. The General Assembly of SAPN elected its bodies for 2007.

Initiative Dissimilarity Goes Towards Diversity

(page 9)

The initiative Dissimilarity became a civil organization last year and since 2000 - when it was still a part of some civil organizations platform - it has carried out many projects. At the nationwide conference held on the occasion of the official opening of the Year of Equal Opportunities under the auspices of Mr. Dušan Čaplovič, Deputy Prime Minister it presented its project under the title: We are here - Days of Dissimilarity.

The project Days of Dissimilarity made possible to put people in touch with the Slovak National Center for Human Rights (tel.: 02/20850111 - during working days from 9 a.m. to 2 p.m. or e-mail: info@snsip.sk) that can act for them on trial in case the principle of equal treatment would be violated. In the case of discrimination there is possible to claim through e-mail address: diskriminacia@inakost.sk.

Introducing INTEGRA, Association for Mental Health Michalovce

(page 10)

The Integra, Association for Mental Health is a nationwide organization that came into being in October 1994 with the aim to improve the situation in the field of psychiatry. It became a member organization of the Slovak Humanitarian Council on 24 May 1999. The main object of Integra association in Michalovce is to help people suffering from mental illnesses so that they could live dignified life and find more possibilities for their self-realization in the society. We put some questions to Ing. Jana Hurová, Vice-Chairwoman of the Integra concerning the provided services and activities of its association.

How many members do you have in Integra association at present and who are people gathered there ?

The Integra is an organization gathering 52 members and people who have experience with the mental illness, as well as their relatives, psychiatrists, psychologists, medical social workers, therapists, volunteers, etc. Region, where this care is provided has more than 130 thousand inhabitants but capacities of special facilities are limited, e.g. rehabilitation center founded in 1997 has

capacity for about 35 clients; sheltered housing for 8 clients; sheltered workshops for 10 employees; case management - mobile health and social services, specialized agency providing home nursing service for mentally disordered patients, founded in 2003 with capacity for about 90 clients; psychiatric medical office, founded in 2005.

In 2007 the European Fund promotes four big projects for refugees

(page 12)

In 2007 the Ministry of Interior of the Slovak Republic should support through European Fund for Refugees four projects in total amount more than 45 million Slovak crowns. One of the successful grant applicant is also the Slovak Humanitarian Council. In co-operation with the Society of People of Goodwill it is going to launch a project Social, legal and psychological consultancy and assistance, material aid and organizing leisure activities for asylum-seekers with the special attention and care about children and other vulnerable persons in Slovakia.

The project is aimed at overall improvement of the quality of life of the asylum-seekers and those who have already obtained a permanent residence permit on the territory of the Slovak Republic with the special attention to unescorted children and other vulnerable groups of persons. At the same time there is an effort to provide more comprehensive and directed care about asylum-seekers who are still under the asylum procedure and to build confidence towards activities providing in their benefit.

Another supported project is that under the name Primary and secondary integration of persons with granted asylum in Slovakia that will be carried out by the Society of People of Goodwill (in co-operation with the Slovak Humanitarian Council).

Help for Children in danger. This is the title of the supplement where you can learn how these programs are helpful especially to endangered children and those who come from the risk environment, how they contribute to decrease juvenile crime rate and also to develop creativity, talent and support the positive features of character of the young people.

Časopis dobrovoľníckeho sektora Slovenskej republiky.

Vydáva Slovenská humanitná rada s podporou grantu MPSVaR SR. Rozširuje vlastnou distribúciou. Objednávky prijíma redakcia. Nevyžiadané rukopisy a fotografie nevraciamy. Uverejnené príspevky nehonorujeme. Registrácia pod č. MK SR 710/92, ISSN 1336-2208. Šéfredaktorka PhDr. Margita Škrabáľková. Adresa redakcie: Páříčkova 18, 821 08 Bratislava 2, telefón: 02-5020 0520, fax: 02-5020 0522, e-mail: tlacove.shr@changenet.sk. Grafická úprava: Agentúra Zachar, s. r. o., Bratislava, tlač: RAX, s. r. o., Bratislava. © SHR. Obálka - foto: Agentúra Zachar.

markíza text

Strana 834